

Sygn. akt I C 2124/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 kwietnia 2017r.

Sąd Rejonowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSR Anna Kurak - Rachwalska

Protokolant: ST. Sekr. Sąd. A. C.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2017r. w S. sprawy

z powództwa K. S.

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie

1. zasądza na rzecz powoda K. S. od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 42.000,00 zł (czterdzieści dwa tysiące złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 08.01.2015r. do dnia zapłaty,
2. zasądza na rzecz powoda od pozwanego kwotę 2.496,08 zł (dwa tysiące czterysta dziewięćdziesiąt sześć złotych, 08/100) tytułem zwrotu kosztów procesu,
3. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Słupsku kwotę 2.130,40 zł (dwa tysiące sto trzydzieści złotych, 40/100) tytułem zwrotu wydatków poniesionych przez Skarb Państwa.

Sygn. akt: I C 2124/15

UZASADNIENIE

Powód – K. S. w pozwie skierowanym przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 52.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 08.01.2015r. do dnia zapłaty, na którą składała się kwota 42.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych i kwota 10.000 zł tytułem odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej. Powód wniósł także o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 3.600,00 zł oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Na uzasadnienie pozwu powód wskazał, że w dniu 16 lipca 1999r. w miejscowości M. na ul. (...) doszło do wypadku drogowego, w wyniku którego śmierć na miejscu poniósł W. S. - ojciec powoda. Sprawca wypadku został uznany za winnego czynu z art. 177 § 2 kk. Pozwany, u którego sprawca wypadku posiadał polisę przyznał na rzecz powoda kwotę 8.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia, natomiast odmówił wypłaty odszkodowania. Powód wskazał, że nie zgadza się z decyzją pozwanego w przedmiocie wysokości przyznanego zadośćuczynienia, gdyż jest ono zdecydowanie za niskie. Wskazał, że wskutek śmierci ojca nastąpiło naruszenie jego dóbr osobistych w postaci więzi między rodzicem a dzieckiem oraz jego prawo do życia w pełnej rodzinie. Podniósł, iż do dziś odczuwa pustkę, uczucie bezradności, brak radości, żal i tęsknotę. Mimo upływu już przeszło 16 lat od wypadku powód dalej przeżywa żalobę (placze, ma obniżony nastrój) i nie umie pogodzić się z faktem odejścia ojca, tęskni za nim i brakuje mu go na każdym kroku. Powód wskazał, że wraz z odejściem ojca został pozbawiony możliwości wsparcia ze strony ojca i korzystania z jego

doświadczeń. Powód podkreślił, iż był z ojcem bardzo zżyty. W chwili śmierci ojca miał 19 lat i dopiero co stawał się mężczyzną. To od ojca wszystkiego się nauczył, to on wprowadzał go w życie. Od najmłodszych lat ojciec opiekował się nim z największym zaangażowaniem, chodzili na wycieczki, spacerowały, na ryby, nauczył go obowiązków, radości, tego jak korzystać z życia oraz, że w życiu jest czas na naukę i obowiązki oraz na zabawę i rozrywkę. Wprowadzał go także w dorosłe życie. Powód wspólnie spędzał z ojcem wolny czas, obchodzili każde święta i uroczystości rodzinne. Ojciec był fundamentem tej rodziny. Powód podniósł, iż śmierć W. S. zaburzyła funkcjonowanie żywej rodziny i utrudniła relacje między nimi. Po śmierci ojca powód jako najstarszy z dzieci musiał przejąć wszystkie obowiązki ojca i zastąpić głowę rodziny. Nie zostały zrealizowane plany zawodowe powoda. Powód snuł z ojcem plany zawodowe, że tak jak ojciec będzie jeździć ciężarówką. Plany te jednak nie zostały zrealizowane. Przez kilka lat po wypadku powód nie był w stanie usiąść za kierownicą samochodu. W czasie, gdy powód odbywał zasadniczą służbę wojskową w latach 200 – 2001 korzystał z pomocy psychologa, albowiem nie radził sobie po śmierci ojca. Od chwili wypadku powód stał się zamknięty w sobie, nie umie normalnie żyć, nadal rozpamiętuje śmierć ojca i wspomina jego osobę, co w oczywisty sposób ciąży na wzajemnych relacjach z rodziną.

Powód wskazał także, że śmierć W. S. spowodowała znaczne pogorszenie sytuacji życiowej. Wynagrodzenie za pracę W. S. było stałym i jedynym źródłem utrzymania rodziny. Dodatkowy dochód uzyskiwany był z gospodarstwa rolnego, na którym uprawiano ziemniaki i buraki, hodowane były też dwie krowy i posiadali łąki. Po śmierci ojca sytuacja rodziny diametralnie się zmieniła. Matka powoda zaczęła utrzymywać rodzinę z renty. Powód zmuszony został wyjechać z kraju do prac sezonowych do Niemiec. Za zarobione pieniądze pomagał rodzinie w utrzymaniu. Powód nie mógł już dorabiać w firmie ojca, gdzie wcześniej pomagał mu, za co otrzymywał wynagrodzenie. Gdyby nie śmierć ojca, powód w tak młodym wieku nie musiałby wspomagać matki w utrzymaniu gospodarstwa rodzinnego i rodzeństwa, bowiem dochody ojca wystarczałyby na pokrycie wszystkich codziennych wydatków. Powód mógłby przeznaczać zarobione pieniądze na własne wydatki, przyjemności i oszczędności, licząc na pomoc ze strony rodziców u progu swojego dorosłego życia.

Pozwany - Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Na uzasadnienie swojego stanowiska pozwany wskazał, że zakład ubezpieczeń nie jest zobowiązany do naprawienia szkody powstałej wskutek naruszenia dóbr osobistych, o czym przesądza art. 34 Ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...). Ubezpieczyciel jest zobowiązany tylko i wyłącznie do naprawy szkody na mieniu lub osobie. Stąd roszczenie powoda powinno zostać oddalone. Pozwany przytoczył orzecznictwo na poparcie swojego stanowiska. Z daleko idącej ostrożności procesowej pozwany wskazał, że żądanie dodatkowych 42.000 zł nie spełnia kryteriów wymagań z art. 448 kc. Przeciwnie, mogłoby prowadzić do wzbogacenia się powoda, w szczególności przy uwzględnieniu aktualnych stosunków społecznych i ekonomicznych w kraju, mając na uwadze kwoty wypłacone w toku likwidacji szkody, która w ocenie pozwanego są odpowiednio do doznanej przez powoda krzywdy. Zdaniem pozwanego powód po 16 lat od śmierci ojca, zdążył już się oswoić z nową sytuacją, chociaż wspomnienie zmarłego zawsze będzie mu towarzyszyło, co jest zrozumiałe. Krzywda powoda została już zniwelowana i nic nie wskazuje na to, by nadal była przez niego przeżywana żałoba po ojcu, by śmierć ta w sposób znaczący wpłynęła na jego psychikę i radzenie sobie w życiu. Pozwany podniósł, że powód w żaden sposób nie wykazał przesłanki znacznego pogorszenia sytuacji życiowej, rozumianej zgodnie z przyjętą w orzecznictwie i doktrynie wykładnią, a przede wszystkim nie wykazał zasadności wypłaty odszkodowania w żądanym przez niego zakresie.

W toku postępowania powód częściowo cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia – w zakresie zapłaty kwoty 10.000 zł (odszkodowanie), albowiem w dniu 23.12.2002r. zapadł wyrok, zgodnie z którym na rzecz powoda została zasądzona kwota 3.000 zł wraz z odsetkami tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie się sytuacji życiowej (k. 112 akt).

Pozwany wniósł o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych od cofniętego pozwu (k. 114).

Postanowieniem z dnia 31.03.2016r. Sąd odrzucił pozew w zakresie kwoty 10.000 zł i uznał cofnięcie pozwu w zakresie kwoty 10.000 zł za niedopuszczalne (k. 123 akt).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 lipca 1999r. w M. doszło do wypadku drogowego, w którym śmierć poniósł ojciec K. W. S. (bezsporne).

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Działdowie z dnia 26.01.2001r. sygn. akt II K. 110/00 J. S. kierujący pojazdem marki samochodem ciężarowym marki M. nr rej. (...) wraz z naczepą nr rej. (...) został uznany za winnego popełnienia czynu z art. 177 § 2 kk oraz skazany na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby trzech lat.

J. S. podczas manewru wymijania z samochodem ciężarowym m-ki S. nr rej. (...) wraz z przyczepą nr rej (...) jechał z nadmierną prędkością i po wyjechaniu z łuku drogi wprowadził złączoną z ciągnikiem siodłowym naczepę w boczne znoszenie i przemieszczenie się na lewy pas drogi, doprowadzając w ten sposób do zderzenia się z pojazdem jadącym z naprzeciwka, w wyniku czego śmierć poniósł kierujący pojazdem marki S. W. S..

dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Działdowie z dnia 26.01.2001r., sygn. akt II K 110/00 - k. 61 akt oraz w aktach sprawy II K 110/00;

Posiadacz pojazdu, którym kierował J. S., w dacie zdarzenia z dnia 16.07.1999r. posiadał zawartą umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z Towarzystwem (...) S.A. z siedzibą w W. (bezsporne).

W. S. wspólnie z żoną wychowywali 3 synów i córkę. Posiadali oni gospodarstwo rolne powyżej 5,7 ha, na którym mieli konia, świnie i krowy.

dowód: zeznania świadka B. S. – k. 26 – 27 akt I Cps 21/16, częściowo zeznania świadka R. K. – k/. 19-20 akt I Cps 120/16;

W. S. był ojcem kochającym i zaangażowanym w życie rodziny. Uczestniczył w szkole dzieci w wywiadówkach, chodził z dziećmi do kościoła. Dawał dzieciom kieszonkowe. Rodzina wspólnie spędzała wszystkie święta.

dowód: zeznania świadka B. S. – k. 26 – 27 akt I Cps 21/16, zeznania powoda słuchanego w charakterze strony – k. 177 – 179 akt;

Rodzinę utrzymywał W. S.. Był on pracownikiem ubojni drobiu w U.. Do jego obowiązków należał przewóz żywego inwentarza na terenie całego kraju. Żona B. S. nie pracowała zawodowo. Ze śmiercią W. S. rodzina utraciła źródło utrzymania. Po śmierci męża B. S. podjęła pracę jako sprzątaczką w Domu Pomocy Społecznej. Pomagała jej najbliższa rodzina oraz jej matka.

dowód: zeznania świadka B. S. – k. 26 – 27 akt I Cps 21/16, zeznania świadka R. K. – k/. 19-20 akt I Cps 120/16, zeznania powoda słuchanego w charakterze strony – k. 177 – 179 akt;

K. S. w chwili zdarzenia wskutek, którego zginął jego ojciec, miał 19 lat. Był on najstarszym z braci. Najmłodszy brat miał 9 lat, średni 14 lat, a siostra 21 lat. K. S. ukończył (...) Szkołę Zawodową – Rolniczą w B.. Miał kontynuować naukę średniej szkole rolniczej, jednakże po śmierci ojca rodziny nie było stać na finansowanie nauki K. S..

dowód: zeznania świadka B. S. – k. 26 – 27 akt I Cps 21/16, zeznania powoda słuchanego w charakterze strony – k. 177 – 179 akt;

W 1999r. K. S. wyjechał zarobkować do Niemiec. Czuł się on zobowiązany, aby przejąć rolę ojca i utrzymywać rodzinę. Pieniądze na utrzymanie rodziny przekazywał do 2003r. kiedy związał się z obecną żoną.

dowód: zeznania świadka M. S. – k. 36 – 37 akt I Cps 21/16, częściowo zeznania świadka B. S. – k. 26 – 27 akt I Cps 21/16, zeznania powoda słuchanego w charakterze strony – k. 177 – 179 akt;

Po powzięciu informacji o śmierci ojca K. S. doznał szoku. Tego dnia były wakacje i spędzał on czas z kolegami nad jeziorem. Po przekazaniu K. S. przez wujka informacji o śmierci ojca miał on drgawki, cały się trząsł. Uderzył także głową w samochód. Przez kilka dni do pogrzebu przyjmował tabletki uspokajające.

dowód: zeznania świadka M. S. – k. 36 – 37 akt I Cps 21/16, zeznania świadka B. S. – k. 26 – 27 akt I Cps 21/16, zeznania powoda słuchanego w charakterze strony – k. 177 – 179 akt;

K. S. był mocno związany z ojcem. Często wyjeżdżał z ojcem i pomagał mu w pracy, za co otrzymywał pieniądze. Wspólnie jeździli na ryby. Mógł liczyć na ojca w sprawach związanych z nauką i motoryzacją. Z całego rodzeństwa K. S. miał najlepszy kontakt z ojcem. Chciał zostać kierowcą ciężarówki tak jak ojciec. Snuli z ojcem plany w tym przedmiocie.

dowód: zeznania świadka B. S. – k. 26 – 27 akt I Cps 21/16, zeznania świadka M. S. – k. 36 – 37 akt I Cps 21/16, zeznania świadka R. K. – k/. 19-20 akt I Cps 120/16, zeznania powoda słuchanego w charakterze strony – k. 177 – 179 akt;

Po śmierci ojca K. S. zamknął się w sobie, spoważniał. Widać było po nim, że przeżywa żałobę. Do dziś rozpamiętuje śmierć ojca i nie pogodził się z jego śmiercią. Po wypadku miał lęk przez tym, aby wsiąść za kierownicę samochodu i przez okres około 2 lat nie wsiadł do samochodu. Samochód, który kupił mu ojciec, sprzedał. Kurs na prawo jazdy na TIR-a zrobił dopiero 2012r, ale nie jeździ TIR-em.

dowód: zeznania świadka B. S. – k. 26 – 27 akt I Cps 21/16, częściowo zeznania świadka M. S. – k. 36 – 37 akt I Cps 21/16, częściowo zeznania świadka R. K. – k/. 19-20 akt I Cps 120/16, zeznania powoda słuchanego w charakterze strony – k. 177 – 179 akt;

Po około 2- 3 latach od śmierci ojca K. S. zaczął mieć problemy zdrowotne, rozpoznano u niego przepuklinę, za przyczynę której wskazano mu stres po śmierci ojca. Przyjmuje on leki ziołowe na stres.

dowód : zeznania powoda słuchanego w charakterze strony – k. 177 – 179 akt;

Aktualnie K. S. ma swoją rodzinę – żonę i 10-letniego syna. Zamieszkuje w S.. Dużo rozmawia z nimi na temat swojego ojca. Boi się oglądać zdjęcia ojca. Odwiedza grób ojca na cmentarzu.

dowód: zeznania powoda słuchanego w charakterze strony – k. 177 – 179 akt;

K. S. jest zatrudniony w spółce (...) s.c. w S. w wymiarze 1/2 etatu i otrzymuje wynagrodzenie 1.000 zł netto.

dowód : zaświadczenie o zatrudnieniu – k. 35 akt;

Poziom cierpienia K. S. w związku ze śmiercią ojca był znaczny. Czuł się on zagubiony i niepewny przez wiele lat, ponieważ jako najstarszy mężczyzna w rodzinie czuł się za nią odpowiedzialny, a jednocześnie bał się, że nie podoła oczekiwaniom. Powtarzały natrętne myśli i wspomnienia związane z ojcem. Z czasem emocje uległy wyciszeniu, ale nadal odczuwa pewne skutki.

W wyniku śmierci ojca u K. S. nastąpiły niekorzystne zmiany osobowości. Jest on obecnie osobą niepewną siebie, o niskiej odporności na stres, nieco znerwicowaną. Rozwinęły się u niego cechy osobowości niezbyt przystosowawcze, utrudniające funkcjonowanie społeczne. Ograniczenia te są trwałe.

dowód : opina biegłego psychologa – k. 140 – 143 akt;

Pismem z dnia 08.10.2014r. K. S., działając przez pełnomocnika, zgłosił roszczenie Towarzystwu (...) S.A. w W..

dowód : pismo z dnia 08.10.2014r. – k/ 21 akt oraz w aktach szkody;

Decyzją z dnia 13.11.2014r. Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. przyznało K. S. kwotę 8.000,00 zł z tytułu zadośćuczynienia. Należność w tej części została wypłacona (bezsporne, a nadto: pismo z dnia 13.11.2014r. – k/ 24 akt oraz w aktach szkody).

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 23.12.2002r., sygn. Akt. I C 1579/01 zasądzono od Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz K. S. kwotę 3.000 zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie się sytuacji życiowej spowodowanego nagłą śmiercią ojca W. S..

dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 23.12.2001r. sygn. Akt I c 1579/01 – k 82 akt I C 1579/01;

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo co do zasady i co do wysokości zasługiwało na uwzględnienie.

W sprawie bezspornym było to, że w dniu 16.07.1999r. w wyniku wypadku komunikacyjnego, zmarł ojciec powoda, a posiadacz pojazdu, którym kierował sprawca zdarzenia był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. W toku postępowania likwidacyjnego pozwany wypłacił powodowi kwotę 8.000 zł z tytułu zadośćuczynienia.

Powód domagając się zadośćuczynienia za krzywdę, jakiej doznał na skutek śmierci ojca spowodowanej czynem niedozwolonym sprawcy wypadku, jako podstawę prawną swojego roszczenia wskazał przepisy art. 448 kc w zw. z art. 23 i 24 kc.

Zgodnie z art. 448 kc w razie naruszenia dobra osobistego Sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę na wskazany cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Pozwany kwestionował, iż zakład ubezpieczeń jest zobowiązany do naprawienia szkody powstałej wskutek naruszenia dóbr osobistych, wskazując, iż przesądzający jest w tym zakresie art. 34 Ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...). Podniósł także, że to na skutek praktyki orzeczniczej wypracowanej przez sądy doszło do sytuacji analogicznej jak stosowanie prawa wstecz i traktowania więzi rodzinnych jako dobra osobistego.

Do odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego (a zatem i jego zakładu ubezpieczeń) za szkody na osobie (uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć poszkodowanego) stosuje się zasady odszkodowawcze, przyjęte kodeksie cywilnym (art. 444-449 w związku z art. 361-363 kc) .

W razie gdy wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia spowodowanego ruchem pojazdu mechanicznego nastąpi śmierć poszkodowanego, osobom pośrednio przez to poszkodowanym (małżonkowi, małoletnim lub innym osobom bliskim zmarłemu) przysługują roszczenia odszkodowawcze (art. 446 k.c.). Ta regulacja stanowi wyjątek od zasady, że roszczenia odszkodowawcze zostają przyznane jedynie osobom bezpośrednio poszkodowanym.

Odpowiedzialność w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu obejmuje także obowiązek zapłaty zadośćuczynienia w razie powstania uszczerbku niemajątkowego, czyli krzywdy spowodowanej ruchem pojazdu mechanicznego - niezależnie od tego, czy zdarzenie szkodzące miało miejsce pod rządami obecnej ustawy, czy poprzednio obowiązujących rozporządzeń - z uwagi na przewidziane w nich identyczne rozwiązania prawne. Podobnie jak w odniesieniu do innych uszczerbków, także w wypadku zadośćuczynienia nie ma podstaw do różnicowania zakresu odpowiedzialności ubezpieczonego i ubezpieczyciela. Oznacza to, że skutki naruszenia dobra osobistego

przez spowodowanie śmierci osoby bliskiej w wypadku komunikacyjnym są objęte odpowiedzialnością gwarancyjną ubezpieczyciela (vide: Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 18 października 2016 r. w sprawie I ACa 1714/15).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 października 2010 r., III CZP 76/10 (opubl. OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 142) najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 w związku z art. 24 § 1 kc zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008r. W uzasadnieniu cytowanej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że katalog dóbr osobistych określony w art. 23 kc ma charakter otwarty. W orzecznictwie i w piśmiennictwie przyjmuje się zgodnie, że ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 kc objęte są wszelkie dobra osobiste rozumiane jako pewne wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym są uznawane za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę. W judykaturze uznano, że do katalogu dóbr osobistych należy np. prawo do intymności i prywatności, płéć człowieka, prawo do planowania rodziny, tradycja rodzinna, pamięć o osobie zmarłej. Sąd Najwyższy podniósł, że trudno byłoby znaleźć argumenty sprzeciwiające się zaliczeniu do tego katalogu także więzi rodzinnych. Więzi te stanowią fundament prawidłowego funkcjonowania rodziny i podlegają ochronie prawnej.

Sąd w niniejszej sprawie podziela powyższy pogląd, uznając, że śmierć osoby najbliższej powoduje naruszenie dobra osobistego osoby związanej emocjonalnie ze zmarłym. Nie każdą jednak więź rodzinną niejako automatycznie należy zaliczyć do katalogu dóbr osobistych, lecz jedynie taką, której zerwanie powoduje ból, cierpienie, rodzi poczucie krzywdy. Osoba dochodząca roszczenia na podstawie art. 448 kc powinna zatem wykazać istnienie tego rodzaju więzi, stanowiącej jej dobro osobiste podlegające ochronie.

W ocenie Sądu powód w niniejszej sprawie wykazał istnienie tej więzi. Postępowanie dowodowe w postaci przesłuchania świadków, zeznań powoda i opinii biegłego psychologa wykazało, że śmierć ojca W. S. wpłynęła negatywnie na kształtowanie się psychiki powoda, będącego wówczas 19 letnim chłopakiem i jego sytuację życiową, wywołując ból, cierpienie i niekorzystne zmiany osobowości.

Zeznania świadków – B. S., M. S. i R. K. i zeznania powoda pokrywały się i uzupełniały. Naturalną rzeczą jest, iż najlepiej sytuację psychiczną powoda opisała świadek B. S. – matka powoda, gdyż zna ona powoda najlepiej i ma z nim stały kontakt w przeciwieństwie do świadków M. S. i R. K., którzy zmienili miejsce zamieszkania i nie mają już kontaktu z powodem od kilku lat.

Zasadniczym dowodem wykazującym wpływ śmierci ojca na stan psychiczny powoda była opinia biegłego z zakresu psychologii. Jak wynika z opinii biegłego psychologa w wyniku śmierci ojca u K. S. nastąpiły niekorzystne zmiany osobowości. Jest on obecnie osobą niepewną siebie, o niskiej odporności na stres, nieco znerwicowaną. Rozwinęły się u niego cechy osobowości niezbyt przystosowawcze, utrudniające funkcjonowanie społeczne. Ograniczenia te są trwałe.

Sąd dokonując ustaleń w tym zakresie oparł się na opinii biegłego, albowiem jest ona logiczna, pełna, sporządziła ją osoba posiadająca odpowiednie kwalifikacje i wiedzę. Nadto żadna ze stron nie kwestionował opinii biegłego.

Powód niewątpliwie doznał krzywdy w postaci zerwania więzi rodzicielskiej między nim a zmarłym ojcem. Więź łącząca rodziców z dzieckiem, w szczególności syna z ojcem jest jedną z najsilniejszych więzi emocjonalnych. Niewątpliwie utrata więzi rodzinnej z ojcem spowodowała u powoda ból i cierpienie. Nie bez znaczenia jest fakt, iż powód w chwili śmierci ojca wchodził w dorosłe życie, miał wówczas 19 lat i nie bez znaczenia jest fakt, że powód był najstarszym z braci. Jak zeznał świadek M. S. powód po śmierci ojca „ubzdurał sobie, że został głową rodziny, musi iść do pracy i utrzymywać rodzinę, a nie kontynuować naukę” i że powód normalnie kontynuowałby naukę dalej ze świadkiem. Jak wynika z zeznań powoda, po śmierci ojca musiał on wyjechać zarobkować za granicę i pomagać finansowo rodzinie. Pomoc taką udzielał rodzinie aż do 2003r, kiedy związał się z obecną żoną.

Okres 18-19 lat jest dla dziecka bardzo ważnym momentem w życiu, kiedy kończy się dzieciństwo, a zaczyna dorosłość. Niewątpliwie w okresie tym dla chłopca bardzo ważne jest wsparcie ojca. To on powinien wprowadzać go w dorosłe życie, być zwrotem przyszłych relacji damsko – męskich i rodzinnych, jak też kształtować poczucie obowiązku i

pomagać w wybraniu drogi zawodowej. Jak słusznie wskazuje powód w pozwie, skutek śmierci ojca, został on tego pozbawiony.

Śmierć ojca wywołała w powodzie szok psychiczny. Gdy powziął o niej informację, przebywał na wakacjach z kolegami nad jeziorem. Fakt, że w czasie otrzymania wiadomości powód oddawał się relaksowi, jak wskazał w opinii biegły psycholog, mogło spotęgować doznania. Jak zeznał świadek M. S. powód trząsł się jakby miał padaczkę.

Śmierć ojca nie przyniosła powodowi cierpień fizycznych. Natomiast poziom cierpienia psychicznego był znaczny. Powód czuł się zagubiony i niepewny. Stan ten trwał wiele lat, ponieważ jako najstarszy mężczyzna w rodzinie czuł się za nią odpowiedzialny, a jednocześnie bał się, że nie podoła oczekiwaniom. Powtarzały natrętne myśli i wspomnienia związane z ojcem. Z czasem emocje uległy wyciszeniu, ale nadal odczuwa pewne skutki. Wprawdzie powód mieszka obecnie daleko od miejsca wypadku, ale ilekroć tam przejeżdża budzą się negatywne skojarzenia. Utrata ojca w młodości skutkuje u powoda poczuciem niepewności w sytuacjach społecznych. Jak wskazał w opinii biegły psycholog powód jest osobą, której niełatwo przychodzi opisywanie własnych przeżyć. Jednak na podstawie jego ogólnikowych i wstrzemięźliwych wypowiedzi można wnioskować, że pierwsze lata po śmierci ojca były dla niego bardzo trudne, a jego dylematy i cierpienia psychiczne były bardzo silne. Obecnie ma zadania życiowe, które stara się wykonywać, a wpływ przeżyć z przeszłości jest słabszy.

W ocenie Sądu, mając na uwadze wszystkie wyżej wymienione okoliczności, uznać należy, iż zerwanie więzi rodzinnej powoda z ojcem, na skutek nagłej śmierci ojca, spowodowało u powoda ból, cierpienie i krzywdę. Naruszone zostało dobro osobiste powoda w postaci więzi rodzinnych i prawa do życia rodzinnego.

Co do wysokości zadośćuczynienia wypłaconego powodowi przez pozwanego, w ocenie Sądu jest ono rażąco niskie.

Przepisy kc nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględnić przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego. Należy zatem, wziąć pod uwagę kryteria wypracowane w judykaturze. Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, iż wysokość zadośćuczynienia uzależniona jest od całokształtu ujawnionych okoliczności, w szczególności od czasu trwania cierpień fizycznych i psychicznych, trwałości skutków wypadku, okresu trwania objawów chorobowych i ich nasilenia, wieku poszkodowanego. Wysokość zadośćuczynienia w dużej mierze zależy od indywidualnych cen poszkodowanego i odczuwania przez niego cierpienia.

Oceniając rozmiar krzywdy, jakiej doznał powód, Sąd miał na uwadze charakter więzi, jaka łączyła go z tragicznie zmarłym ojcem, okoliczności w jakich śmierć nastąpiła oraz wiek powoda w chwili wypadku. Powód utracił osobę najbliższą (ojca) jako młody chłopak, co niewątpliwie miało wpływ na jej psychikę, jej dalszy rozwój, cechy charakterologiczne, a także poczucie osamotnienia oraz wyobcowania, co zostało wykazane zeznaniami świadków i wyraźnie wynika z opinii biegłego z zakresu psychologii. Nie ulega wątpliwości, że życie powoda potoczyłoby się inaczej gdyby nie śmierć ojca w tamtym momencie życia powoda. Miałby on bowiem możliwość kontynuowania nauki i realizacji planów życiowych, które snuli z ojcem tak, aby zostać kierowcą samochodu ciężarowego jak ojciec. Jak wynika z zeznań świadka B. S. uroczystość weselna była dla powoda bardzo trudna, ponieważ jak inni rówieśnicy powód nie miał ojca, który byłby przy synu w tym podniosłym dla niego momencie. Został on pozbawiony wsparcia ojca w czasie, gdy jako młody chłopak wchodzący w dorosłość bardzo tego wsparcia potrzebował. Śmierć ojca spowodowała, iż musiał natychmiast dojrzeć i spoważnieć i w pewien sposób zastąpić pozostałym członkom rodziny tragicznie zmarłego ojca.

W ocenie Sądu, pomimo iż powód nie poniósł fizycznego uszczerbku na zdrowiu, cierpienia psychiczne, jakich doznał i nadal doznaje są niewątpliwie znaczące i stanowią rozstrój jego zdrowia w sferze psychicznej. Oczywistym jest przy tym, że te cierpienia w sposób negatywny wpłynęły na dalsze życie powoda.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał za zasadne zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zadośćuczynienia we wnioskowanej kwocie 42.000 zł. Kwota ta odpowiada aktualnym warunkom i sytuacji majątkowej społeczeństwa. Zważywszy na wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia zadośćuczynienie będzie ono stanowiło dla

powoda odczuwalną wartość i pozwoli na zrekompensowanie w takim, jak jest to możliwe, wysokiego stopnia przebytych cierpień, przy jednoczesnym częściowym zabezpieczeniu finansowym powoda na dalsze lata życia.

Żądana kwota została zasądzona wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 08.01.2015r. do dnia zapłaty. Termin początkowy stanowi upływ 90 dni od daty zgłoszenia roszczenia pozwanemu.

Odnosząc się do kwestii wymagalności odsetek od zasądzanego świadczenia należy wyjaśnić, iż do niedawna w orzecznictwie przyjmowano, iż odsetki mają charakter waloryzacyjny i dlatego (z zasady) należą się dopiero od dnia zasądzenia odszkodowania lub zadośćuczynienia. Jak wskazał jednak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 stycznia 2011 r., I PK 145/10orzeczenia te odnosiły się jednak do stanów faktycznych, które występowały w szczególnej sytuacji gospodarczej (wysokiej inflacji i wysokich stóp odsetek ustawowych) w okresie transformacji od gospodarki centralnie planowanej do gospodarki rynkowej i miały na celu zapobieżeniu podwójnej waloryzacji i bezpodstawnemu wzbogaceniu poszkodowanego przyjmowano wówczas, że zasądzenie na rzecz poszkodowanego odszkodowania według cen z daty wyrokowania uzasadnia zasądzenie odsetek również od tej daty. Obecna sytuacja społeczno-gospodarcza jest inna i nie uzasadnia takiego szczególnego traktowania kwestii terminu zapłaty odsetek. Dlatego też w ostatnim czasie w orzecznictwie Sądu Najwyższego zdecydowanie przyjmuje się pogląd, zgodnie z którym zadośćuczynienie, w rozmiarze, w jakim należy się ono wierzycielowi w dniu, w którym dłużnik ma je zapłacić (art. 455 k.c.), powinno być oprocentowane z tytułu opóźnienia (art. 481 § 1 k.c.) od tego dnia, a nie dopiero od daty zasądzenia odszkodowania (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2000 r., II CKN 725/98, OSNC 2000, nr 9, poz. 158; z dnia 8 sierpnia 2001 r., I CKN 18/99, OSNC 2002 nr 5, poz. 64; z dnia 30 stycznia 2004 r., I CK 131/03, OSNC 2005 nr 2, poz. 40 i z dnia 16 lipca 2004 r., I CK 83/04, Monitor Prawniczy 2004 nr 16, s. 726). Obecnie bowiem funkcja kompensacyjna odsetek znów przeważa nad ich funkcją waloryzacyjną. W tej sytuacji zasądzanie odsetek od daty wyrokowania prowadziłoby w istocie do ich umorzenia za okres sprzed daty wyroku i byłoby nieuzasadnionym uprzywilejowaniem dłużnika, co mogłoby go skłaniać do jak najdłuższego zwleknięcia z opóźnionym świadczeniem pieniężnym, w oczekiwaniu na orzeczenie sądu, znoszące obowiązek zapłaty odsetek za wcześniejszy okres.

Istotnym dla oceny od jakiej daty powodowi należą się odsetki jest fakt, iż do zapłaty zadośćuczynienia zobowiązanym w rozpoznawanej sprawie był ubezpieczyciel. W tym przypadku termin spełnienia świadczenia wynika z art. 14 ust. 1 Ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 Nr 124, poz. 1152 ze zm.), zgodnie z którym zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W przypadku gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba, że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 lipca 2014 r., II CSK 595/13 z uwagi na ocenny charakter wysokości zadośćuczynienia dla ustalenia terminu jego wymagalności istotne jest, czy dłużnik znał wysokość żądania uprawnionego, a nadto, czy znał lub powinien znać okoliczności decydujące o rozmiarze należnego od niego zadośćuczynienia. O terminie, od którego należy naliczać odsetki ustawowe, decyduje także kryterium oczywistości żądania zadośćuczynienia. Jeżeli bowiem w danym przypadku występowanie krzywdy oraz jej rozmiar są ewidentne i nie budzą większych wątpliwości, uzasadnione jest przyjęcie, że odsetki ustawowe powinny być naliczane od dnia wezwania dłużnika do zapłaty takiego zadośćuczynienia, jakie było wówczas uzasadnione okolicznościami konkretnego przypadku. Nie można bowiem usprawiedliwiać opóźnienia w zapłacie pieniężnego zadośćuczynienia przez podmiot do tego zobowiązany w sytuacji, gdy wysokość pieniężnego zadośćuczynienia - ze względu na występujące typowe okoliczności - nie budzi większych wątpliwości w świetle ukształtowanej praktyki orzeczniczej w podobnych sprawach. Nie ma także znaczenia, że ostateczne określenie wysokości zadośćuczynienia leży, w razie sporu między uprawnionym i zobowiązanym, w kompetencji sądu, albowiem możliwość przyznania pokrzywdzonemu odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia za krzywdę nie zakłada dowolności ocen sądu, lecz

stanowi konsekwencję niewymiernego charakteru okoliczności decydujących o doznaniu krzywdy i jej zakresie. Mimo więc pewnej swobody sądu przy orzekaniu o zadośćuczynieniu, wyrok zasądający zadośćuczynienie nie ma charakteru konstytutywnego, lecz deklaratywny.

Sąd w niniejszej sprawie stoi na stanowisku, że w rozpoznawanej sprawie na wysokość zadośćuczynienia wpływ miały okoliczności znane jeszcze przed wszczęciem postępowania. Rzeczą pozwanego, który dysponuje stosownymi służbami, było zatem ustalenie zadośćuczynienia na odpowiednim poziomie jeszcze przed wystąpieniem przez powoda na drogę sądową. Tymczasem przyznane w toku postępowania likwidacyjnego świadczenie było za niskie w odniesieniu do krzywdy powoda. Dlatego też skoro powód zgłosił pozwanemu roszczenie w dniu 08.10.2014r. upływ 90 dni stanowi datę początkową opóźnienia w wypłacie zadośćuczynienia w pełnej kwocie rekompensującej doznaną krzywdę.

Reasumując, tę część wywodów, Sąd w pkt. 1 sentencji wyroku zasądził na rzecz powoda od pozwanego kwotę 42.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 08.01.2015r. do dnia zapłaty.

W pkt. 2 sentencji wyroku, na podstawie art. 98 § 1, § 3, art. 99 art. 108 § 1 kpc oraz § 2. pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych orzeczono o kosztach procesu, zasądając na rzecz powoda od pozwanego kwotę 2.496,08 zł. Na koszty procesu powoda złożyły się: koszty wynagrodzenia radcy prawnego(3.600 zł), koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (17,00 zł), zaliczka na biegłego (300 zł). Sąd miał na uwadze, iż powód w pozwie wystąpił o zasądzenie kwoty 52.000 zł. Co do 10.000 zł Sąd odrzucił pozew. A uwzględniona została pozostała kwota 42.000 zł. Mając na uwadze, iż powód pierwotnie występował z roszczeniem o zapłatę kwoty 52.000 zł Sąd uznał, że powód wygrał proces w części 81% i w tej części zasądzono na rzecz powoda koszty procesu.

W pkt. 3 sentencji wyroku, na podstawie art. 113.1 Ustawy z dnia 28.07. (...). o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016, poz. 623). Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Słupsku kwotę 2.130,40 zł tytułem zwrotu wydatków w sprawie. Kwota ta wynika z faktu, iż powód był zwolniony od opłaty sądowej od pozwu.